

310639 వ్రతిది నము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10.

చెన్నపట్టణము 1923 వ సం॥ జూలై నెల 5-వ తేది గురువారము
నంపుటము ౧౦) ఈ థి కో థ్సా రి వా మ స ం వ త్స ర ము, నిజ త్యేవ్యమాస బహుళ సప్తమి ౭.

No. 82

నంచిన ౮౨

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమూర్తినిగల మాయమందు. కలుమందులవలన మోసముగలుగును. చంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన జేకమునందంతటను అమ్మినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు కెట్టి ఏ థి, మదరాసు.

కావలెను

ముదితములగు ఆంధ్రగ్రంథములు

గొప్ప గ్రంథాలయము నొకదానిని స్థాపించుటకై నవలలు నాటిక ప్రబంధములు పురాణములు వాఙ్మయములు శతకములు చరిత్రములు మొదలగు సమస్త ముదితాంధ్రగ్రంథములును కావలసి యున్నవి. తమగ్రంథాలయములలోని గ్రంథములను విక్రయింప దలచిన గ్రంథాలయాధిపతులు గ్రంథకర్తలు-మున్నగువారు-తమతమ యొద్దగల గ్రంథములను వాని వెలలను చెల్లుచు వెంటనే ఈ క్రింది యుద్దేశ్యనకు వ్రాయవలెను.

గ్రంథాలయము. ౦/౦ ఆంధ్రవత్రిక.

212. పోస్టుబాక్సు, మద్రాసు.

ది డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(1913 సం॥ యండియన్ కంపెనీల ఆక్ట్ క్రింద నిజమైన కేసుబడి.)

మూలధనము రు 3,00,000 మూడులక్షలరూపాయలు

భాగము 1 కి రూ 100 వంతున 3000 భాగములు

సామ్యులయు నెక్కసారి చెల్లించ నవసరములేదు

అప్లికేషన్ తో రు 20/-లును, అల్లాటుమెంటు అయిన పిమ్మట రు 20/-లును, మిగతా రు 60/-లు నెల 1-కి రు 20/-లు చొప్పున 3 వాయిదాలతో చెల్లించవలెను.

(1) సహకారపద్ధతిని జమీందారులు, గొప్ప భూమిదారులు మిల్లు యజమానులు డైరెక్టరులుగానుండి మాఖ్యముగా మిల్లులవారికిని యిక్కలకునుగాడ సరఫరామైన ధరలకు ప్రస్తుత సామానులు సప్లయ చేయుటకు యీ కంపెనీని స్థాపించిరి. ఒకసారి సామానులను తెప్పించిన నిజమే తెలియగలదు.

(2) బండరు, గుడివాడ, బెజవాడ, దుగ్గిరాల, ఏలూరు, తాడేపల్లికొండ, నిడుదబోలు కర్నూలు గ్రామములలోని అనేక రియలుమిల్లులవా రందు షేరుహోల్డరుగా చేరియున్నారు. కంపెనీని 1923 సంవత్సరము మార్చి 1 నుండి ప్రారంభింపబడినది. భాగస్వాములకు కదితరులకును రియలుమిల్లు సామానులు విరివిగా సప్లయ చేయుచున్నాము.

(3) మిల్లులకు తరచుగా కావలసిన బెల్టింగు-ఎమిరి సీమెంటు-సాల్పు-జలెడరేకులు-ఎలి వేటరు బోల్టులు-బెల్టు బోల్టులు-సాప్టింగులు-పుల్లలు-నాలర్లు-వాటిస్సేరు పార్టు-లూబ్రికేటింగు ఆయిల్లు, ప్యాకింగు రోప్పు వైపులు వాటి ఫిట్టింగు యింకా యితర చిల్లరసామానులు ఎల్లప్పుడు స్టాకులో సిద్ధముగా నుండును. ఆర్డరుయిచ్చిన తక్షణము కోరినసామానులు ఎట్టి అలస్యమును లేకుండగనే పంపబడును.

(4) కంపెనీని గురించి వివరములు తెలియగోరువారును వాటాదారుగా చేరగోరువారున్న, మిల్లు సామానులు కొనదలచినవారున్న యిదిగవల చింత సామాను వ్రాసిన బడియగలరు.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ది డక్కన్ మిల్లు స్టోర్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బెజవాడ.

హిందీ ప్రచారక

(సంపాదకుడు-హృషీ కేశవర్మ)

ఈ హిందీపత్రిక విశుమానముండి నియమ పూర్వకముగా వెలువడుచున్నది. ఏమాత్రము హిందీభాషాభ్యాసము కలవారైనను ఈ వార్తాపత్రికవల్ల తమకుతామే హిందీభాషాభివృద్ధి చేయగలరు. ఇందులో జనోరంజకమగు వ్యాసములు, చిన్న చిన్న చుంచితభాష, తీర్థచరిత్రములు, సంభాషణములు, విశేష వార్తలు జాతీయపక్షములు కొన్ని మంచి వ్యాసములకు లేన గు అర్థముకూడనుండును. సంవత్సరంచా 8 రూపాయలు మాత్రము మా కార్యాలయమువద్ద రావచ్చుభాషాబోధిని మొదలగు హిందీపుస్తకములు కూడ దొరుకును. క్యాట్లాగు ఉచితము.

మేనేజరు

హిందీప్రచార కార్యాలయం

ట్రెస్టికేసు, మద్రాస్.

అనేకమంది వండితుల మెప్పుగన్నట్టి భక్తిరస ప్రధాన మగు నూతననాటకరాజము వెల రు 1-0-0 తులసిదాసు గ్రంథకర్త కోడలి సత్యనారాయణరావుగారు కలయువారు హనుమంత విలాస్, శేనివారపు పేట, కృష్ణాజిల్లా ఆది వ్రాయరలెను.

"KARMAVEER"

The Premier Hindi Weekly of India.

The Surest way of learning literary and colloquial Hindee is to read Hindee Papers regularly.

'Karmaveer' is the premier nationalist weekly of India Annual subscription Rs. 3/8/. By V.P. Post Rs. 3/12-

Apply to:— The Manager.

"Karmaveer"

Jubbulpore C.P.

మోహిని తైలము

5 కులములు గల సీసా 1-2 అణాలు 0-12-0 మార్కెట్.

అమృతాంజనం డిపో బొంబాయి-మద్రాసు!

పేట కౌన్సిలు ఎన్నికలు

అవు కృష్ణుడు	20 డిక్రీలు	కు 202-0-0	205-0-0
లోట్టికృష్ణుడు	20 డిక్రీలు		డిట్టా
సింహంమార్గు	20 డిక్రీలు		డిట్టా
అవుకృష్ణుడు 16		కు 160-0-0	165-0-0

(5. 5)

కాన్పూరు హ్యూమన్ సెంట్రలు వారు గవర్నరుగారు
వచ్చినప్పుడు వారికి స్వాగతమొసగుటకై 500 రూపాయి ఖర్చు
అయింది కాంత పోలేటి.

(శ్రీ)వివాసకాస్త్రగారు.

దీర్ఘిగా కన్నాటు ప్రభువు పరిధి నమాలను మరచిపొందు,
మింపుదని జెప్పిన అమూల్యమగు సంగతులను జ్ఞాపకముజేయు
అతను ప్రారంభించిన పనిని నేడు అయిదవవట పూర్తికైయు
అటు ప్రయత్నించుచున్నా రివెను. బాల్టిక్ సరి, చాంబ్లెస్,
ప్రభువు ఎల్ల, మెస్టర్ (కరువులు, బాల్యం మహారాజు, దత్త
దా, దలాలుసరి, ఎమిలియో టెన్సుసరి ఆమీరాలి దంపతులు
వ్యారకదాన్ సర్ బోరూ తాతదంపతులు సర్ రాజేంద
నాథముఖర్జీ సరి గార్లు సభ నలంకరించిరి.

పురమాషీ పనులు పోకరపనులు చేయునట్టి
వారెవ్వరో బాగుగా విచారించి

1842 మొదట తెలిసికొనుడు.

బహుమానము నిచ్చుగిన్నెలు, పందెపు లోటాలు ఎట్టి మాదిరిలో నైనను ఆర్థరీచ్ఛిన సకాలములో తృప్తికరముగా తయారుచేసి యిచ్చెదము. సీను వెండికి బంగారుకు పూచీనిచ్చెదము.

రూ. 10 ఎత్తు వరకుగాని రూ. 25 ఎత్తువరకు ఒకరూపాయ ఎత్తుకు 1-12-0, చొప్పునను అంతకుపై ఒకరూపాయ ఎత్తు 1-8-0 చొప్పున విగ్రహములకును.

(2) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, కంపెనీ, నగలవ రకులు, 28 చెనాబజారులో ఉన్న దాసు.

(2)

భారత శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

శ్రీమ. బాలె 4:—ఈ దినమున నైతిక అధికారములను తీర్మానములు చేర్చబడెను. ఎవరు సంఘ నివేదికపై శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానములను వారణాసి పెట్టినది నని శ్రీ. శివస్వామి అయ్యగారు తీర్మానమును సమర్థించిరి. రాజప్రతినిధి సర్టిఫికేషను అధికారమును తొలగించుటకు గాను భారత ప్రభుత్వ చట్టమునందు 67 (బి) సెక్షనును సవరింపవలె నను తీర్మానమును సందర్భముగాను ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ సందర్భమున తీర్మానమునైనను చాలామంది గురిగెను.

రాయలు కమిషను

శ్రీ. మల్లాభూషణ్ మొయిలీ గారు ప్రభుత్వమును సంబంధించి రాజులకు విమలసభ్యులను కల్పించు బాధ్యతను భారత ప్రభుత్వమువారిలో అధికారముగాను సమర్థించవలెనని నడిపెను. రాజప్రతినిధిగారి మాత్రము సమర్థించినందు, ఈ కమిషనునందు పనిచేయుటకు తగిన అనుభవమును విమలసభ్యులను గలవారిని కొందరి వారిను నూచించించెను నుడిపెను.

శ్రీ బి. దీక్షితుగారు, భారత ప్రభుత్వమునా రెవ్యూ పేషన్లను నూచించిరా యిది యిది గెను. శ్రీ. మల్లాభూషణ్ గారు తన ప్రభుత్వ తరమును తిరిగి నడిపెను.

శ్రీ బి. దీక్షితుగారు ఈ సభ్యుల నియోజనములందు, లండను అధికారుల కీడికమునందీ ఎవరైనా ఇదిలో నూచిరా యిది యిది ఏమైనా ప్రసంగములు గావించిన ప్రయోజనము చేసి అక్కడకు తీరనా యిదియు నడిపెను.

శ్రీ. మల్లాభూషణ్ మొయిలీ:—ఈ గౌరవనీయ సభ్యుడినివలయున నాయనారాజువారి సమగ్రతెను. (సభ్యు)

మహానీ గారు:—ఈ సంఘమువారి విచారణార్థముగా విదాన నిర్ణయించుట విషయముల నిర్ణయించుటలో భారత శాసనసభవారిలో సంప్రదింపవలెనని గౌరవ. శ్రీ. బాకబ్బు గారు తిరుగుట నోటిను గావలెనని అడిగెను.

అభ్యర్థకుని యుత్తరములు

శ్రీ బి. దీక్షితుగారు :—అభ్యర్థకుని యుత్తరములను గురించి అసమర్థుని దెలుపుచు వీరు చాల ప్రశ్నలను చేసిరి.

అభ్యర్థకుడు :—ప్రభుత్వము మొదటను కళిందీక్షితుగారు గావించు వాగ్దానములను నిరాధారములనియు శాసనసభవారిలో మాత్రము గౌరవనీయసభ్యులకు దెలిపినట్లు విజమైనదే యని యు నొప్పుకొనెను. (సభ్యు)

యూ. త్రిమల - మద్రాసునా కాలయము

బల్లభుగారు :—శ్రీ బి. దీక్షితుగారికి ప్రభుత్వము నుగను చు మద్రాసు నా కాలయమున ప్రయోజనమును ప్రయోజనము ఏర్పాట్లనుగూడయును భారత ప్రభుత్వమునా రాజీవిమర్శలచే ప్రస్తుతము మామకొనినదియు కలెక్టర్ నా కాలయము విషయ మాలోచనలో నున్నదియు నడిపెను.

శాసనసభ్యులు జవాబు చెప్పవలెను

మాప్రతినిధుల మన చెప్పకొన్న మాజీ శాసనసభ్యుల సభ్యులు, కడచిన మూడు సంవత్సరములలో మాకేమి మేలుచేసి గో మాకు బాగుగ తెలియవలయున గదా? మా కర్నూలు జిల్లాలో, లెక్కకు మిక్కిలి బీదజనులు తన మాకులేక కట్టుబడి గుడ్డ లేక మలముల మాడుచున్నాడు. మూడు సంవత్సరముల నుండి కలెక్టరు జనులను విశేషముగ బాధించుచున్నది. వాకం తయ్యు యేమి మేలుచేసిగో సభ్యులు చెప్పగలరా?

తిరిగిరములనుండి మాకున్న పనితీరును ఆచారముల నేటిలోగలవుటకు శాసనసభ్యులు బాధ్యులేరి. దేవాదాయపు చట్టము శాసనసభలో చేర్చబడునపుడు, మాప్రతినిధుల మన పేరుపెట్టుకొనిన ఈ శాసనసభ్యులు మహాధీశ్వరులను నోటికి కచ్చిపట్టు దూలవాడిరి. వారికిన్న ఏమిమేలు చేయగలరా?

(ఒక టుటరు)

ప్రతి పనికిని ఉపయోగపడురంగుగాని, వార్షికుగాని మాత్రమే నిధిముగా నున్నది.

నర్సన్ - టీడ్

Pi పెద్దు అందు కో., లిమిటెడ్
తిపాలా పెట్టె నెం 68, మద్రాసు.

ఎవరు కమిటీ సూచనలు

అమలులో పెట్టవలె ననుతీర్మానము

ప్రభుత్వ ప్రాతికూల్యము

తీర్మానము వెలుగుట

(భారత శాసనసభ)

శ్రీమ. బాలె 4:—ప్రశ్నోత్తరముల అవంతరము శివ స్వామి అయ్యగారు తన తీర్మానమును సమర్థించెను. ఎవరు కమిటీ సూచనలను గురించి 1921 నుండి నూర్పు 28 క తేదీన భారత శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానమును వెంటనే అమలులో పెట్టవలెనని సామాజ్య ప్రభుత్వమువారిని గౌరవించి భారత ప్రభుత్వమువారి నీ తీర్మానము గోచరున్నది.

పర్ శివస్వామి అయ్యగారు

ప్రతిపాదన సంక్షిప్తమున అయ్యగారు ప్రభుత్వము నైతిక విషయములను మాటిమాటికినీ మరలము వేయకు అభ్యర్థిని సానీరుకు లేదని నుడిపెను. భారత ప్రభుత్వమువారి అనుభవములో భారత శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానమును అవంతరముగా పెట్టుటకు అక్కడ ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటయు తాను భారత శాసనసభవారి నేరకడనని రాల్చిన ప్రభువు దెలుపు యును పరస్పరభేదముగ నున్నది. రాయలు ఆర్డరు, ఇంచీ యరుల బాధ, విమానదళములలోకి భారతీయులను చేర్చుకొననిగా కరించుట, వైకాపులు బ్రిటిషు బాటలను కారణముచేత నై యెడల, ఇట్టి కాలకు భారతదేశమునంద నెలకొని, భారతదేశ మందలి బ్రిటిషు ప్రభుత్వములలో సంకేతములను కల్పించుట భారతీయులకు సాండుపాన్సు కళాకాలకు టికెట్లకాలకు నెలకొల్పవలెను. ఇంచీలు కల్పించుట ప్రభుత్వమువారు అంచనాల చేయవలెను. ఇట్టి మార్పులను అమలుచే భారతీయులు ధనమును నిరాకరించు. కింగ్ కమిషను యుద్ధములలోకి ప్రవేశిస్తామను దీనికొనబడు సంఖ్య చాలతక్కువగా నున్నది. సైనిక కాలయము వాడుకల అధికారులందరూ, సంవత్సరమునకు 50 మంది మాత్రమే నూతనముగ దీనికొనబడుచుట చాల తక్కువగా నున్నది. ఇందు నూటికి 25 వాడ మాత్రము భారతీయులను దీనికొనవలెనని మేము గౌరవించి. ఇదియే చాలావల్పున. సైనిక కాలయము నొనరుటకు భారతదేశమున కంతకును దేరాధూను సంధికి పాతకాల నేర్పరచిన చాలము. మొక్కరూ నందు మరయొకదాని నేర్పరచవలెను. కింగ్ కమిషనునకు అభ్యర్థులను నిర్ణయించుట కొక సెక్షన్ బోర్డు అంచనము. అంచనా భారతీయులను నుడ నుడవలెను. భారతీయుల కల్పరి పటాలము లందలి స్థితుల నన్నిటిని సమాన మొనర్పవలెను.

భారత శాసనసభవారు, భారత ప్రభుత్వమువారులను విమర్శించు విశ్లేషణకు నామోదించిన తీర్మానమును వెలువలెన వారు నిరాకరించని రెండు సంవత్సరముల పూర్వము నమ్మితిని. కాని ఇప్పుడు వాక్తరు తొలగిపోయి ప్రభుత్వవాదము లుండ విశ్వాసము తగ్గిపోవుచున్నది.

బల్లభుగారు ప్రభుత్వ తరము

సైనిక కాలయము యుద్ధముగా కట్టు నుడిపెను:—ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమున చాల ముందుకుపోరి. ఒక మిలిటరీ పాతకాలయము దేరాధూనుకలకాలయము నేర్పరచుటకు. భారతీయులను వారిదేశమున కింకొనకుటకు సభ్యులను నొనర్చుట కిది యుద్దేశించబడినది. ఈ సంస్థను మంచివుపాది ప్రారంభింపబడినది.

ఆర్డరు ఇంచీలు, విమానదళములలోకి భారతీయులను దీనికొనకుట బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించి. భారతీయులకు సాండుపాన్సు కలకాల నేర్పరచుటకును, కింగ్ కమిషను నొనరుటకు భారతీయులను సంఖ్యను పెంచుటకును నుడ వారు సమ్మతించెను. దేశమునందుగానియెడల నుడి గాని జనించు సభ్యులనుండి దేశమున రక్షించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులు ఇదివరకు కలెక్టర్ భారతీయుల పటాలముల రాజప్రతి సామర్థ్యమును గాపాడుట అంధుల కారణము. బ్రిటిషు అధికారుల అభ్యర్థనకు సామర్థ్యమును వారిసైన్సుల కారణమును విశ్వాసమును బడయుటయందు వారికి గల అసామాన్యకీర్తియనే భారతీయుల పటాలముల ప్రతిపక్ష కారణము. ఇట్టి గొప్పమార్పుల నొనర్చి చాలకాలమునుండి కన్పించు భారతీయుల పటాలముల సామర్థ్యమునకును భంగముగలిగించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రంగీరంపకాలకు. ఏదే

న గొప్పకీర్తిమనుష్యులను భారతీయులలోకి రుజువయినదే కన్పించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రంగీరంపక పోవుటకు న్యాయమును కారణములు గలవు. భారతీయుల పరమొగ్గు నిశ్చయించుకొనినను తగినంతమంది భారతీయులలోకి లభించుట అసంభవము. సంవత్సరమునకు 10 మంది మాత్రమే దొరుకుట కష్టముగా నున్నది. బ్రిటిషు అభ్యర్థుల విద్యా అర్హతలకు భారతీయులకు అర్హతలు తక్కువ. భారతీయుల కొక సాండుపాన్సు పాతకాల నేర్పరచుట సాధ్యముగా. పనిచుంది అభ్యర్థుల కొరకు ఒక పాతకాల నేర్పరచుట చాల వ్యయకరమును విషయము. ఆ విషయము కొంత కాలమునకు భారతీయులు ప్రధాన పాతకాలము దేనికి వ్యతిరేకమైనది. అధికమునన్న అధికారులు ప్రాతికూల్యము నియోజించుచున్నాడు. అందుచే నూతనముగ కింగ్ కమిషనులోనికి తీసికొనబడుచుంట్టి చాల స్వల్పముగ నున్నది. సోల్ డిలెక్షన్లు విద్యకు కృషియును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరంజనం లె శివస్వామి అయ్యగారు నడిపెను. సైనికుని సామర్థ్యము నెప్పవలెనుట కిది యుద్దేశించబడినది. గాని యుద్ధములలో రుజువుచేరవలెను. ఇంచీలు కల్పరి కి 7 లేక 8 వందల సంవత్సర వరకు కృషియునంతన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరంజనం లె పటాలములను దేశమునందు కాంతియును మహిమగింపవలెనని చాలమంది ప్రభుత్వమువారిని గౌరవి. భారత శాసనసభవారిలోనే భావి ప్రభుత్వమువారిను విశ్లేషించుచున్నాడు. కాని దీనిని నిరంజనం లె పెట్టుటకు "సభ్యులు కాలమును నిర్ణయించుకొనుటకు వారికి విలువలేనని వారికోరిక. కాబట్టి ఈ క్రింది సవరణ నుపసాదించు చున్నాను. బ్రిటిషు అనుకూలముగ నున్న వెంటనే సభవారి తీర్మానముల అమలులోకి దీనికొని రావలెనని సామాజ్య ప్రభుత్వమువారిని గౌరవించెను"

పర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారి

1921 నుండి న్యాయసభ్యులను సభ్యులను మార్పులు ఈ రెండు సంవత్సరములలోను విశ్లేషణకు లగుచున్నాము. ఇట్లయ్యెనో దెలిపవలెను. భారతీయుల వధిక సంఖ్యాకాలము నాన్నిగ వలెననినవో బ్రిటిషులను పటాలముల కల్పరి పటాలములలో సమానముగ నొనర్పవలెను. ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను తగిన ప్రోత్సాహమునకలెను. ఈ కటాలములందు కేరకుల వారికొక అభ్యంతరములను తొలగింపవలెను. ఇందుల కనుకూలముగ పరిశీలన మార్చిన నేగాని భారతీయులందు కేరకు.

సర్వసేవాధికారి:—పరిశీలనలను గురించి ఫిర్యాదులు లేవు. అవివాదముగ నే యున్నది.

శ్రీ. సర్వాధికారి:—అభిప్రాయములందు విభేదములుండవు.

సర్వసేవాధికారి:—రిజిస్ట్రేషన్లను గురించి కూడా అంతే.

సంకేతము నిరాకరింపవలెననిన దని సర్వాధికారు గౌరవి కేవలం ఆయ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి.

నాయగారు:—శివస్వామి అయ్యగారు 1921 లో సైనిక కాలయమునుండి ప్రతిపాదించిన తీర్మానములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటకు కారణము. మాటానగాని కను వారి వధికరణములలోకి వచ్చినవారి ప్రతికూల్యాభిప్రాయములే నని నుడిపెను. ప్రస్తుత మార్పులను గావించిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు రంగీరంపించి చ యెడల వారిచేతులు బలపరును. అప్పుడు ప్రజల తరపున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిలో పోరాడవలెను.

కలనలుగి డ్వి:—ఈతడు ఎవరుకమిటీ సభ్యులు ఆంగ్లో పైా దినంపు ప్రతినిధి వీరు బల్లభుగారి సవరణను బలపరిచి ఆయ్యగారు తీర్మానమును ఎదిర్చెను. సివిలు సభ్యులను భారతీయుల పరమొనర్చుటకును, సైన్యమును భారతీయులపర మొనర్చుటకును చాలభేదము గలదిని నుడిపెను. సైన్యముల భారతీయుల పరమొనర్చు కార్యము చాలమెల్లగా జరుగవలెను. ఆ కార్యమును ప్రత్యేక శాసనభ్యుల చేతులలో వదిలివేయవలెను. ఇందు సామర్థ్యమును గుణమును గలదింక కలసికేగాని సంఖ్యలను గలదింక రాదు.

అజగర సింహవేరి, ప్రాధేనరు మహానీ వారీమహామహా మున్నేను ఆలీగారు సవరణ నెదిర్చి.

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని తిరువనంతపురము
దర్బారులకు రచ్చనీరము ఇగిమెంటును సరికము కై వరి
మును, అది సంతఃమై రాగాన, మరులూ పోయింతువా
గతిమూల ప్రయతింపుటను దెలియించుచు.

దీక్షాకాన్తిని సమర్థించుచు, ప్రామాణ్యము నొకకాకాంతి
అర్థకాన్తినుండియును నగుచు నీ జీవితమును బాంధవ్యమున
మనమును సమర్థించుచును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923-24 సం॥ జూలై నెల 5 వ తేది

గురువారము

మాలవ్యాగారి ప్రకటనము :
గాంధీమహాత్ముని దూరదృష్టి

1921 సంవత్సరమున జరిగిన సమాధాన ప్రయత్నములలో, గాంధీమహాత్ముడు మొండికట్టు బట్టి వ్యవహారమును చెడగొట్టె నను అశవాదము నిరాధారమని, ఇంతవరకును జరిగిన వాదప్రతివాద ములలో స్పష్టమయ్యెను. ఈ ప్రయత్నములను సలుపుటకు మూలాధారభూతులయిన కండిత మదనమోహనమాలవ్యాగారి పుడు ప్రచురించిన ప్రకటనముగాంచిన, ఇందు విషయమున గల సంది యములెల్ల దొలగిపోవును. గాంధీమహాత్ముడు అట్టి సందర్భమున జూపిన దూరదృష్టియు వివే కమును మరింత బాగుగ వెల్లడియగును. మాల వ్యాగారు సహజముగ మితివాదస్వభావులు. అధికారవర్గపు సదక్షేపములందు వీరీకీకర్షణ మధి కము. అందుచే అశీవాదులని పిలువబడెడి వారివలె వీరు కియ్యమునకు త్వరితముగ బూనరు. కాని, వీరి సదక్షేపమును కింకంక వీలులేదు. వీరీకీకర్షణము లనారోపించుట పాడిగాదు. మాలవ్యాగారు గాంధీ మహాత్మునితో నేకీభవించకబోయినను, అతని హృదయమును గ్రహించగలడు. అతని విశ్వాస మును గౌరవించగలడు. మాలవ్యాగారి ప్రకటనము నందు, వాక్పూర్వముగాని, దుర్భిమానముగాని, దుర్విమర్శనముగాని గనపించక, ప్రస్తుతి వివాదపు తీవ్రతను తొలగించగలదు. మాలవ్యాగారి దృష్టి పథమునకును, గాంధీదృష్టిపథమునకును తాత తమ్య మెంతయో గలదు.

వేల్పు యవరాజుగారి నా తరుణమున హిం దూదేశమునకు రప్పించుట యుక్తముగాదని, మహాత్ముడు స్పష్టముగ తెలిపెను. పంజాబు, కిలా ఛాల్ అన్యాయములకందబడి దేశము నలుగుచుండి, నాయకులు పలువురు కారాగృహముననుండ యవరాజును శక్తిరించుటకై ఉత్సాహములు కేయటకు దేశీయులకు మనస్సు ఎటుల యొక్కు ను? యవరాజుగమనము ఎందు కయిన గానెడు. దేశము దుఃఖభరితమై యున్నపుడు, ఆ దుఃఖము నివారణ గానిది, సంతోషములో పాల్గొనట అసం భవము. ఇట్టి సహజస్థితిని గాంధీమహాత్ముడు వర్ణించెను. హిందూదేశ మంతయు హరితాశము నవలంబించుట గాని, గాంధీమహా త్ముడుల సలహా నిచ్చుట గాని విరుద్ధముగా నేరదు. కాని, తగిన కారణము లేక హరి తాశము నాపివైచి, దేశము తన నిజభావమును మరుగుపరచి యున్నచో, చాల లోపము గావించి యుండెడిది. హరితాశము నాపునంతటి బలవత్తర కారణము లేవ్వియు కనపించలేదని, మాలవ్యా గారి లేఖ దెలుపకనే దెలుపుచున్నది. రాజప్రతినిధి గారితో ప్రసంగించుటలో, మాలవ్యాగారు వేల్పు యవరాజుగారిరాక కంగీకరించిరట. ఎందుకు న్నిట్లు కేసియుందురు? యవరాజుగారి దేశము నకు విచ్చేసినయెడల, బ్రిటిషు అధికారులు ప్రజల కష్టములను తొలగించెద రను దుర్బుధు వీరి నావ

హించెను. అధికారవర్గపు రంగు, ఇందుమూలమున మారునని తలచుటలో, మాలవ్యాగారు గొప్ప పొరబాటుపడిరి. ఆ సంగతిని వారే దాదాపుగ యొప్పుకొనుచున్నారు. యవరాజుగారి రాకకు బూర్వము ప్రజల యిబ్బందలు దీరు నను నాశలు కష్టమయ్యెను. యవరాజుగారికి తగు సత్కారము జరుగదని మాలవ్యాగారి కష్టమిదోచెను.

సమాధాన ప్రయత్నములను తమంతటతామే ప్రారంభించితి మనయు, రీడింగు ప్రభువుగారు ముందగ నెట్టి సూచన యొనను గావించలేదనియు, మాలవ్యాగారు దెలుపుచున్నారు. మాలవ్యాగారి ప్రతిపాదనమును కింకంక నవకాశము లేదు. సమాధాన విషయమున ముందుకు రాని రీడింగుప్రభువుగారితో సంధిజేసికొనుచుండు, గాంధీమహాత్ముడు తగు జాగ్రూకతతో మెలగుట యుక్తమై యుండెను. అన్యాయముగ కారాగృహ బద్ధులయినవారిని విడిపించజేసి, రాండు తేబిలు సమావేశము నొకదానిని సమావేశపరిపించి, అందు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును మధ్యగల తగాదాలు శాంతిపూర్వముగనుట కేయవలయునని, తా మద్దేశించెనటల మాలవ్యాగారు దెలుపుచు న్నారు. ఇందుకు బదులుగ హరితాశము నాపి సహాయకారకణసంచలనము గట్టిపెట్టుటకు ప్రభు త్వమువారు గోరెడి రని, మాలవ్యాగారు రూపిం చిరి. మాలవ్యాగారు రాజప్రతినిధిగారియొద్దకు బోవునప్పటికి, వారు ఏమరతుల కంగీకరించుటకును సిద్ధపడలేదట. దీనిబట్టి మాలవ్యాగారే తొందర పడిరిని తలంపవలసినవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి యొ ద్దనండి సరియగు నాహ్వానము రాకముందు తొం దరపడటవలన, ఎట్టి యనకూఁఫలితము గలుగ కుండయు వింతగాదు. తుట్టతుడకు రాయబార ము వేచుటకు రాజప్రతినిధిగారి నెప్పించుటకే, బ్ర హ్మచర్యము గావలసినవచ్చెనట.

మాలవ్యాగారు గాంధీమహాత్మునకు బంపిన సూచనలతో ప్రభుత్వమున కెట్టి సంబంధము లేదని వారు దెలుపుచున్నారు. అట్లతరి, క్రిమీనలు లా సవరణ చట్టముక్రింద శిక్షించబడిన ఖయీదీల తో బాటు, ఫత్వాఖయీదీలనుగూడ విడిపించకేయ వలె నని గాంధీమహాత్ముడు కోరుట, ఎంతయు సబ బుగ నున్నది. కొంతమంది ఖయీదీలను మాత్రము విడిపించి అలీనాదరుల బోలువారిని చఱయం దం చుట కంగీకరించుటచే, మహాత్ముడియలలో నెట్టి వైషమ్యభావము వెలువడియింద నో చెప్పబనిలేదు. మహాత్ముని యద్దేశము ప్రకారము, ఏ మరతుల తో బసలేకనే రాండుతేబిలు సమావేశము జరుగ వచ్చును. ఉభయపక్షములవారను చర్చ సలుపు కొనవచ్చును. మరతు లుండవలసినయెడల, వ్యవ హారము సరియగు కద్దుతులపై నిర్ణయము గావల యును. రాండు తేబిలు సమావేశమునకు అలీనా దరులనుగూడ బిలిపించకేయటకు దానుప్రభుత్వము గూడ సంగీకరించిరి. తుట్టతుడకు వీ రంగీకరించిన సూచనలను రీడింగు ప్రభువుగారికి మాలవ్యాగారు దెలుపబోవునప్పటికి, వీని నాలొచించుటకు సమ యము దాతపోయెనని, రీడింగు ప్రభువుగారు దెలి పిరట. ఇట్టి ఫలితము గలిగినందులకు చింతింప నక్కరలేదు. రాండు తేబిలు సమావేశమువలన విశేషలాభ ముండునని ఎవరును ననకొని యుం డరు. ఈ వ్యవహారమునందు మహాత్ముడు చెడగొట్టి నది గాని, తక్కుంగలవారు చక్కఁబడినది గాని ఏదియు గనపించదు. రీడింగు ప్రభువుగారు, ప్రజల తో సమాధానపడటకును వారి కష్టములను బా పుటకును చొటవతో ముందుకు రాలేదనుట తేట

తెల్లము. ఇట్టిస్థితిలో ఎన్ని రాయబారములు వెడ లిన నేమిఫలము?

దేశనాయకులు ఎవరిభావముల ననుసరించి, వారు వెలగిరి. ఇందుకు, ఒకరి నొకరు నిందింప బనిలేదు. ఒకరు స్వరాజ్యము దెప్పించుటకు, సిద్ధ ముగ నుండి రనియు, మరియొకరు రాకుండ నడ్డుప డిరనియు దలచుట అనివేకము. అడిగినంతమాత్ర మున స్వరాజ్యము లభించుచో, ఇదివర కెన్నిమా రులో లభించియుండవలసినది. ఒక వ్యక్తి యడుగక బోయినను, ప్రభుత్వమువా రీయదలచిన మానె దరా? ఈ సందర్భమున గాంధీమహాత్ముని నిందింప గూడదని, మాలవ్యాగారు ఖండితముగ దెలుపు చు న్నారు. యవరాజ సన్మానముపట్ల గాంధీమహాత్ము నకుగల ప్రతికూలభావము, ధర్మసూత్రముపై నా భారపడి యున్నదని మాలవ్యాగారు గ్రహించిరి. అతి దాధర్మ్యమును రెండు సంగిలనుండియు అను సరించుచుండెను. భారతజాతీయోక్త గౌరవమును, త్షేమమును దానిపై నాభారపడి యుండనని మహా త్మునకు దృఢవిశ్వాసము గలదు. అట్టి స్థితిలో హరి తాశమును మానుకొనక బూర్వము, తగినకారణ ములుగలవా లేవా యని మహాత్ముడు విచారించుట న్యాయమే యని, మాలవ్యాగారు రొప్పుకొను చున్నారు. ఫలితమును అట్టి మహాత్ముని వివేక మును గ్రహించవచ్చును. భారతీయులు తమ నిజ హృదయమును వెల్లెబుచ్చుటచే, అధికారవర్గపు ఏర్పాటులతో ప్రజలకు సంబంధము లేదని ప్రపం చమునకు వెల్లడి యయ్యెను. భారతీయుల మనో నిశ్చయము ప్రకటిత మయ్యెను. విచ్చేక మగు సన్మాన మెంతవరకు గలదో తెలిసినవచ్చెను. భారతీయుల మనోవేదనయు అసంతృప్తియు విదిత మయ్యెను. ఇట్టి యవకాశమును జారవిడిచి, ప్రజల హృదయవేదనను మరుగుపరచినయెడల, మహాత్ముడు నిందార్హు డయ్యెడివాడు గాదా? మహాత్ముని ధర్మమున కిందువలన భంగ మొదపె డిది గాదా? ఊరక నేరము మోపుట నుభయము గాని, సందిగ్ధమయమలలో దూరదృష్టితో బ్రవ ర్తించుట విగుల కష్టసాధ్యమగు కార్యము.

అప్పుడు గాంధీమహాత్ముని, పిన్కాల్ సయితము రాండుతేబిలు సమావేశమును కూర్చు కు ప్రభు త్వమున కనేకావకాశములు లెల్లస్థి చెన. కాని ప్రభుత్వము వారిందు కొల్లరయిరి. అందుకు బదు లుగ మహాత్మునివంటి లోకోత్తంపురుషుని చఱ సాలయం దుంచి, నిర్బంధవిధానమును అధికా రులు విగుల కట్టుదలతో కొనసాగించుచున్నారు. మాలవ్యాగారు దల కెంతయు పగచుచున్నారు. దేశీయుల ప్రేమను, అధికారవర్గము పూర్తిగ కోల్పోయె నని వీరు భావించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో, గాంధీమహాత్ముడు నిరూపించిన స్వయంసహాయ మార్గమును నిష్కర్షగ నవలంబించిననే, ప్రజలు ముక్తిజెందగలరు. ఇతరు లెవ్వరో స్వాతంత్ర్యమును బ్రసాదించెద రని ఆశ బెట్టుకొనుటవలన, తీరని నష్టము లిదివరకే పాటిల్లినవి. త్వరలో మేల్కొనని యెడల ఇంకను పాటిల్లుచుండును.

అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలా

ఈ బ్యాంకు దివాలా సందర్భమునను బొం బయి హైకోర్టునందు జేసిన తీర్మానమును శాసనసభ యందు జరిగిన చర్చలను విమర్శించునపుడు విశ్వాభి పరాయణుల హృదయములందు నైతము నిస్పృహ గలుగును. అల్లయన్న బ్యాంకు దివాలా స్థితి యం దున్న విషయము రెండేడ్లనండియును

విషయ మంతయు యువరాజు రాజుకు సంబంధించిన దగుటచేతను కృష్ణదాసుగారు యువరాజు రాజును గూర్చి విశేష మయ్యక ప్రాసంగికములగుటచేతను యీవిషయమున కొన్ని సంవత్సరములను నివారించవలసియున్నది. అట్లేలియును పేపరులో ప్రచురణ కా ఖా ధి కారి చే ప్రకటింపబడిన దన్న విషయమును పురస్కరించుకొని మహాత్ముగంధి యొక్క పటముబడిన, ప్రజలకు వారించుకల భక్తిని తొలగించి యువరాజునదే అట్టి భక్తి కలిగించుటకై యువరాజు యీదేశమునకు వచ్చిపంపబడినది, కృష్ణదాసుగారు వ్రాసిరి. యువరాజు రాజుకు యిదియే కారణమగునో కాదో నాకు తెలియదు. ఇదియే కారణమని నేను యభిప్రాయించును. బ్రిటిషు పార్లమెంటు భారత సామ్రాజ్యాధికారము బహిష్కరింపబడినది నుండియు, యువరాజు యీదేశమును సందర్శించుట అచారముగ నున్నది. యువరాజు 1919 వ సంవత్సరములో ఇండియాను సందర్శించెను. 1920 వ సం॥ చూస ఇండియాదేశమునకు వచ్చునని ప్రకటించబడినది. 1919 సం॥ ము దేశంబులలో అమృతసరమునందు జరిగిన కాంగ్రెసులో, గాంధీయహత్యుడు, లోక్ మన్య టిల్క్, దాసుగారు, మొదలగునాయకు లందరు పాల్గొని యువరాజునకు స్వాగత మొసగవలెనని విశ్లేషణగా తీర్మానించిరి. పంజాబు కిలాఫతు వ్యవహారములలో భాగతీయులకు తగిన న్యాయము పార్లమెంటువారు గావించవలయునని గాంధీగారు అసహాయోద్యమమును ప్రారంభించిరి. గాంధీగారు యువరాజు రాజు విషయముని న్యాయముగనే ప్రకటించెను. అయిన యువరాజు రాజు ఆసలే కూడదనలేదు. కాని పంజాబుకిలాఫతు వ్యవహారముల పరిష్కార మగువంత వరకు మాత్రము యువరాజు రాజు రాక దని చెప్పెను. యువరాజు రాజు సందర్శమున ఏర్పాటులను గూర్చి వర్తలు జరుగుచుండుటచే గాంధీగారు మాండుగనే తేజీయులకు న్యాయము గావించకుండ యువరాజు నీదేశమునకు ప్రభుత్వమువారు గొనివచ్చునెడలతా మా తప్పక యువరాజుగమనమును బహిష్కరించుటకు ప్రజలను దోడ్పడునని ప్రకటించెను. 1921వ సం॥ జూలై 7వ తేదీ యంగ్ ఇండియాలో యువరాజుగమనమును గూర్చి వ్రాయుచు “యువరాజునకు తగిన స్వాగతమిచ్చుట నాకు మిక్కిలి యిష్టమే. కాని ప్రస్తుత సందర్భములలో యువరాజు నీదేశమునకు గొనివచ్చిన మేము స్వాగతమున పాల్గొనవలమని తెల్పుట మావిధి. పంజాబు, కిలాఫతు అన్యాయములవలన బాధపడుచున్న మేము యువరాజునకు స్వాగతమిచ్చవలమని నన్నుముగ దెల్పుచున్నాము” అనియు “మేము విచారములో నున్నాము. యువరాజునచ్చి మాయఃఖమును బాపివో బాగుండును. యువరాజునకు మేము స్వాగత మిచ్చవలెనన్న మంత్రవర్గమువారు పంజాబు కిలాఫతు అన్యాయముల తొలగించవలయునని. అట్లు తొలగించకుండ యువరాజు నీదేశమునకు గొనివచ్చుచో, యువరాజుగమనమును ప్రజల బహిష్కరింపవలసిన యువసరమును గల్పించినవారగుదురు” అనియు అసంభవమే జూలై 28వ తేదీన “యంగ్ ఇండియా” లో “భరతన్న ము విచారములో మునిగి యున్న కతమున ఇండియా ప్రభుత్వమువారు యువరాజును గొనివచ్చుట కిది తగినయదను గాదని సావధానమున మంత్రులకు దెల్పియుండి వలసింది” అనియు గాంధీగారు వ్రాసిరి. నన్నుముగ ఖండితముగ గావించబడిన యీ ప్రకటనమునకు ఫలిత మవ్వడే గోచరించెను. 1920 సం॥ ఆక్టోబరు నెలలో అశాస్త్రగ్రహములన యువరాజుగారు కను భారతదేశప్రయాణమును విరమించుకొని రినియు వారికి బడులుగ కాసనభూప్రాంధ మహాత్ములమును జరుపుటకు సార్వభౌముని పినకొండ్రెయగు కానాటుప్రభువుగారు డిశంబరులో నరు దెంతు రని యు ప్రకటించబడినది. డిశంబరు 1 వ తేదీన న్యాయుగారి గౌరవార్థము గావించబడు నత్సరములను గూడ బహిష్కరింపవలెనని వ్రాయుచు “ద్యౌకుగారు సరకుడే గావచ్చును. కాని ఆధికారసందర్భముల ననుసరించిన వీరరాజును ప్రజల బహిష్కరించుట యవసరమని నాభిప్రాయము” అని గాంధీగారు తెల్పిరి. ద్యౌకుగారికి వ్రాసిన లేఖలో “తమ రాజు

రాష్ట్రపతినిద్దిన జానుటకు కలకత్తాను బయటబడకుటకు
 యందు నేను 16 వ తేదిన గాంధీగారికి తలచివార్త నంపితిని.
 మేలవనగా యువరాజ స్వాగత నిరోధమును తొలగించు కల్పిం
 వాయన యగుటచేత, కాని కలకత్తా చేరగానే యిట్టి జాతీయ
 ప్రాముఖ్యతగలవిషయమునుగూర్చి జాయకులగు సి.ఆర్. దాను
 ప్రాలాపా అబ్దుల్ కలాం ఆండ్ మున్నగు వారలతో, ఆక్స్ ఫు
 డ్ ఫిజిక్స్ మువారి ఆశ్వాసు ప్రకటనల నల్లంఘించినందులకై
 సచారణలో నున్నట్టియో కల్గి ననుభవించు చున్నట్టియో వార
 లతో గలసి మాట్లాడుట ముఖ్యమని కలించితిని. వారల యిట్టి
 పాతములను గాంధీగారుగూడ గౌరవించుచు నాకు దెలియు
 ను వారలతో నెదురుకడి మాట్లాడుటచేత గాంధీగారి
 కంతి వార్తములయొక దెల్పిన దానికన్న క్లుప్త
 యొక విషయములను వాటికి వివరింపగల్గితిని, నేను వారిని తెలు
 సులో జూచితిని. వారావరకుల కంగీకరించిరి. వానికంగీకరిం
 వకులనైనదిగ గాంధీగారిని తోడుటకు గూడ వారంగీకరించిరి.

ఈ మాత్రము ప్రభుత్వమువారు గావించినది చెప్పుట సరిగాను
నేనే కొందరుమిత్రులతో సంబంధించి రాజకీయవిషయములను
తెలిసి, అందులకు ప్రభుత్వమువారు గీ. రి. ము. కి. ప. వ. ది. గా
దాను. అందు కేల్వీ. మ. తు. వై. వారిలా వాటివేయవలసి
నదిగ సలహానిచ్చుచు నాను గానున, మా లా. వా. అ.
అనుగాను దేశము 19 వ తేదీన తన ప్రభుత్వమును బంపిరి.
అందులకు ప్రభుత్వ మిచ్చును గాంధీగారు, దానుగారి తిరి
వాస్తవము తెలియ వరకులకు తోడు, ప్రభుత్వమును తేది
యొందుకే ప్రభుత్వమునందు, ప్రభుత్వమునందు, కరాచీవారి
లను నుడ బంధించి జేయువర కుండునలె ననియు, అపు
డు వారిలా వాటివేయవలసియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు
ఇట్లు సంస్కరించిన విషయము వరకులకు అంగీకరించుటకు
సభాసభ్యులు మునుపకును తేదీకిని అంగీకరించు
టకును వాటి వేసెను. కాని యీ విషయము జేయుటకు
లలో ప్రభుత్వమునందు జేయుట వారి కంగీకరించుటకు
గానించలేదు.

(ప్రజలు కాంతముగ నుండెదమని గాంధీగారు హామీనిచ్చు
వరకును ఈ విషయమును రాజకీయవిషయములకు
దని వాడు సలహా వేసెనని. నేను గావించిన సంభాషణము
చూడగా సభ జరుగుటకు ముందు మా మాత్రము హామీ,
మొక తాతీ గార్డును విడుదల జేయుట
కగీరించుటలతోచెను. కాని ఇట్టి హామీని మాత్రము
లేకపోయెదగా దూరించుటల రాజకీయవిషయములకు
యెప్పుడు ప్రభుత్వమునందు నైయుండెను కాని ముందును దాను
గాంధీగారు, బుల్లెట్లమునందున జేప్పిరి. దామిదమున
1921 దిశమున 20 తేదీన కృష్ణమానందరపుర గాంధీ
గాంధీగారికి వార్త రిండి: "ఈ సభను గల నాకీయులకు
యెగాలు అభిప్రాయమును వాడును నన్ను. ప్రజలు కాంతము
గ నుండెదమని హామీనిచ్చుట కరణము క్రమము భావింప
దేసి. మీరు నూరించిన ప్రభుత్వమునందు విడుదల సభా
సమావేశముగా ముంజే జరుగవచ్చును."

అలాగే నేను గాంధీగారికి వార్త రిండి వార్త రిండి
తిని. అందుకు గాంధీగారు ప్రభుత్వమునందు అలాగే
కరణము నుండెను. అందులకు మరునాడు రాజకీయవిషయములకు
వేదలిన రాజకీయములకు ప్రభుత్వము గాంధీగారు కాని
అలాగే నేను (1-21 దిశమున 21) రాజ ప్రతినిధి వద్దకు
గాయ వారి మునెనలిన పిదప 21 వ తేదీకి
తంబివార్త కృష్ణమానందరపుర గాంధీగారికి వేసెను. అందు గాంధీ
గాంధీగారు వ్రాసిరి. "అసహాయమును విరమింప వుండవలె
సభ జరుగవచ్చునని వాడుకీ ప్రాయము. తాత్కాలిక సభ
అవసరమైయుండెను, వరకులను, సమావేశము, తన్ని
మును ముండే ప్రభుత్వమునందు. మును ప్రభుత్వము కా. వా.
ల్లంబునమును జేసినట్లులేదు." ఈ తంబివార్త చూడవలె
కాదు వుండుటలో వాడుకీ ప్రాయము జరిగెను. ఈ తంబిగాను వేసెను
పిదప నేను కృష్ణమానందరపుర, జెంజులలో వాడుగాంధీగారు,
మాత్రము అలాగే నన్ను వుండెను. ఇలా ప్రభుత్వమునందు
రికా హామీనిచ్చుట వారు కొందరివేసెను వ్రాసిరి. ఇందు
మహాత్మాగారి హామీగాను నుండెను. ప్రభుత్వమువారు వీల
నీ భవిష్యత్తును అంగీకరించుటల అందు ప్రభుత్వము
కుండు అలాగే మును కృష్ణమానందరపుర మే మునుకొంటిమి
సభాసమావేశమున ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీ నెట్లయింపబడెను.

ఈ సమావేశము ముగించును రాజకీయవిషయములకు
కును దానుగానున, మాత్రము అలాగే నన్ను, బాలు కృష్ణ
ముందు చురచునెయు వాడు అభివృద్ధినిచ్చిరి. అట్లే దిశమున
22 వ తేదీన జేసిరి. కాని వానిని విచారించుటకు కాలము మించి
పోయిందని అయిన వాటితో చెప్పెను. అయిన ప్రభుత్వమునందు
కలెక్టరువేదిక కల్పిరి. అవిషయములకు తేలికయింపబడెను.

దీనినిబట్టిచూడ జమాన్దులతో వరకులను గాంధీ అంగీ
కరించుటలకు చెలియవలెను. అయిన కృష్ణమానందరపుర చెంద
సారి పంపిన తెలిగము, రాజకీయవిషయములకు
కె. లు. ము. పూర్వము కలెక్టరు వేసెను. పోవుట దురదృష్టము.
ఇది గొప్ప దురదృష్టమున నేను వుండితిని. మునుకుండుట గాంధీ
గాంధీగారి తేలిక నుండెను. గాంధీగారి యువరాజకీయ
రెవెన్యూను హామీనిచ్చుట బి. సి. ధాంతమునై ఆధారమునై
ది. వానిని చెందునలెయును బి. సి. ధాంతమునై ప్రచారము జేసెను.
దామిదనే జేయుటకు గాంధీగారు తేలుములు ఆధార
మునై. వారిలా వాడుకీ కగీరించుటకు ముందు అట్లు
జేయుటకు తగిన కారణముల ను సరించి చేయుచుండెనని తెలు
గారి యెడల అలాగే నుండింపకల్పిరలేదు. కాలము కృష్ణ
లేకపోయెను. దూరము యెంతయో యుండెను. సాకాం

మును అసహాయము నుండెను. ఫలితమునకు మును మెంజిరి
చినను, గాంధీగారియెడల మును మును కృష్ణమానంద
రపురము. రాజకీయవిషయములకు మాన్యకరణమునకు జవాబి
య్యును అసహాయమునకు వారమునూర్చి "విప్లవము
యొక్క ప్రచారమును మానునయే మియు గానరాదు
ఇట్లు జేసెనని విచారమును హామీ నియమాలు. అట్టి
అభివృద్ధిని విచారించి నీయలేదు. నేను తెప్పించిన కపా
రము గల్గించిన నుండెను. నేను తెప్పించిన నుండెను
అని తెప్పించుటకును యిదే భావమును చెప్పింపబడెను. రాజ
ప్రతినిధి యొందు అట్లు చెప్పెను. "నేను భావించిన దేవునగా,
యెట్టి ఆలోచనలను అని ప్రభుత్వము అనుకుండు. అందులకు
మునుకుట తొందరపడి సమావేశ మై ప్రభుత్వము ఈచర్యలో నుండు
మైట్టియు నేను మునుకుట ముట్టియు హామీగాలేదు.
కాల ప్రకృతి తేలిక నై, యెంతో మారుమన నుండు
కరణ క్రమము ను మును నేనొప్పు కొనెను.
ఇది జరుగునలె అసహాయమునకు ప్రచార మాత్రమునై యెట్టి
హామీయును అసహాయమునకు వాడుకీలకు వారిద్ద
నుండి హామీ నియములకు నెట్టియుండే ముండెనో వాటిని
సాక్షాత్తుకొనుటగా నేమియు గానరాదు."

రాజకీయము లేఖనముతో జా. పు. దేశో రాజకీయవిషయములకు
యొకటి వార్తలలో వాడుకీ విషయమునకు:—

"ఈ సభకు, భారతదేశంలో ప్రజాభివృద్ధి, నాడు
నూరే భారతదేశంలో చరిత్రను సాక్షాత్తుకొనుటగా నుండెను వా
రిక, నూరించిన వారి హామీయును చెప్పింపబడెను తగినకాంత
వాతావరణము నుండే మును కృష్ణమానందరపుర గాంధీగారు
వాడుకీలకు వాడుకీలకు నేను యుండెను అందులకు వాడు
భుక్తి మొనరును వేసెననియు దుండె గాను. మానవభరితుల
లో వివాదాధారముతోనే నూరించి యుండెను నా ము
నేను కా. వా. ప్రభుత్వమునందు యొకమునై అలాగే
యొకటి వార్త ను. అట్టి వార్తలకు లే
దేయుండెను, యెట్లుగాని విషయమునై గా, ప్రచార
మును సాగించలే. లూగి పోయెను నుండింపబడెను గాని ఆ
కాంతమునై నేను గా, పదితి మాత్రముగాను భావించి
యుండెను. ఈ విషయమున నూరించిన ముందుకు వాడుకీ
నేను మీ కుండును అలాగే వాడుకీ ప్రాయమునై దెలు
లేదు. మీరే మీ యభిప్రాయములను దెలుపవలసివచ్చునలె,
ప్రభుత్వ ప్రభుత్వమునందు గొప్పకలెతో భవిష్యత్తును నూర్చి
అలాగే వరకులనై వచ్చివును, నూరించిన మేమునలె నని
మీరు వాటితో నేర్పించెనయ్యెను. ఇప్పుడే ప్రభుత్వమునందు
నంబులకు వాకరియు విచారమును నున్నది."

వీరిరువారమునూడ సభ జరుగుటకు ప్రభుత్వమువారు
గీరించుటలకు నేను రాజకీయము గాంధీగారు నని చె
ప్పిందే నీ ముందును మునుకలెను. రాజకీయ విషయమునకు
నూరించెను, ప్రభుత్వమునందు మును ప్రభుత్వమునందు
మానవభరితులను, యొకభుక్తియును చేసెనని కాంత
అలాగే వాతావరణమును, ప్రభుత్వమువారిని, అన్నిప్రకారము
లలాగే సమావేశమున, వారికలెలకు దెలిసిగొని, ప్రజలకు
న, ప్రభుత్వమునందు ముంది సంబంధముల గుండుటల
జేయుట కిదికా వివాదము. ప్రభుత్వము వారిట్లు
జేయుట అసహాయమునకు నిర్భయమునై కొనసాగించుట
వివాదము. వివాదములకు తగిన గా. భారతదేశంలో
లోనూడ ప్రేమించుటే ప్రాంతమునై, భారతదేశంలో
మొనరినట్టి ప్రభుత్వమునందు తమను నిర్భయమునై
బలమును ప్రారంభించి. ఈ మాత్రమునై ప్రభుత్వమునందు
వేరే యిట్టి హామీనిచ్చి సయమునై, ప్రజలు యెట్లుగ
జేయుచి గొరవించి, లాలా లక్ష్మణయ్య, డాక్టర్ భరింగి,
అలాగే వరకుల, డాక్టర్లు, లాలా దుని చంద్ర మున్న
గువారు నిర్భయమునై ప్రభుత్వమునందు కాంతఅలాగే వారి
వరకు మేమునై. ప్రభుత్వమునందు చేయుటచేతనే, యా
వాడుకీలకు అసహాయమునకు వేసెనని అట్లుకలె
ప్రభుత్వమునందు గొరవించి, అందుచేతనే యొకభు
క్తియు జేయుట సభ్యమును నిర్భయమునకు గలవారి దును
నననూడ ప్రభుత్వమునందు, అలాగే యొకభుక్తియు!

అమృతం } మ. మో. మాత్రము.
కాక్ 80 }

ఒక యెంట్ ఎ. జ. న. కొనసాగును ముందు
భరణు పోలి చూడు.
వెటర్ ఎంజినులు
మిక్సిలి నయమైనవి.
E1 బెను అందు కో. లిమిటెడ్
కలెక్టరు వెం. కె. ముద్రాను.

సాక్షులగారి ప్రకటనము

రీడింగు ప్రభుత్వ, గాంధీ మహాత్ముడు, వండిత మాలవా
దేశమున నాను గాంధీ మహాత్ముడు జరిగిన గాంధీ మహాత్ముడు
నది. అపుడు వేరసాలలో నుండి సాక్షులగారు వ్రాసి
"కోరిక లేదు" అను (గంధము 108.19) ప్రకటన వ్రాసి
నాను గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసి.

"(1921 లో) క్రైస్తవ మతము అలాగే అన్ని మత
గా వండిత మాలవాగారు (కోరిక లేదు) వేరసాల
కోరిక వచ్చి.

"గాంధీ ప్రతినిధి అసహాయమునై రాజకీయ గో. మ
వచ్చెను. కి. లా. కలెక్టరు ప్రభుత్వమునై వేరసాల నూడ
వేరసాలలో నుండి. అట్లు ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో ప. ప.
జరిగిన వారిని చెప్పి వే. కలెక్టరు వేరసాలలో. వేర
మునై వేరసాలలో యొకటి సాక్షులగారు తగినగా వా
వాడుకీలకు జరుగవలెను దొరికెను వారు ప్రకటించెను. కాం
గ్రెసువారివే ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో మునుకుండు.
అలాగే సభ్యులలో వారు కలెక్టరు వేరసాలలో నుండి
విషయములకు చెప్పింపబడెను. దిశము 24 వ తేదీన అలాగే
వారు వాడుకీలకు జరుగవలెను. వాడుకీలకు కలెక్టరు
ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో వివాదమునై వేరసాలలో.
ఇందుకు కలెక్టరు వారు ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో వేరసాలలో
వరకులకు వేరసాలలో అని మాలవాగారు మాతో తెలిసిరి.
దీని గాంధీ మహాత్ముడు అభిప్రాయమునై తెలిసికొనుటకు
దాను అలాగే వారు మహాత్ముడు తెలిపార నుండి.

"సాక్షులగారు లేమిగా అలాగే వేరసాలలో ప్రభుత్వము
ఖయిల నుండి నూడ వరకులకు. వాడుకీలకు సభ్యుల
పుడు జరుగునై ప్రభుత్వమునై తెలుపలేదు, అలాగే కలెక్టరు వేరసాల
రాజకీయలో రాజకీయలో అవిషయమునూడ నిర్భయ
తెలుపలేదు."

అని గాంధీ మహాత్ముడు తెలిసెను. వీనినూర్చి రాజ
ప్రతినిధిలో మాలవాగారు మాలవాగారు వేరసాలలో అయిన
విషయమునై రాజకీయలో వుండి వరకులకు.

"ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో రాజకీయలో అంగీ
కరించెను. అలాగే వేరసాలలో వాడుకీలకు ప్రభుత్వము
నూ కాంధీగారు ఎన్నుకొనబడి వారి మాలవాగారు వేరసాల
దా. వాడుకీలకు సభ్యులకు వేరసాలలో జరుగును. వేరసాలలో
అన్ని రాజకీయములకు అసహాయమునై వేరసాలలో."

అని మాలవాగారు తెలిసిరి. అందుకు మహాత్ముడు అను
మరిగొనకు. వేరసాలలో వేరసాల సావాసింపబడిన వరకు
మహాత్ముడు తెలిపార నుండి. అలాగే వేరసాలలో వేరసాలలో
కలెక్టరు మహాత్ముడు మొనరితెలిపార నుండి గాంధీ అనుకు
వాడు మాలవాగారు తెలిపార కలెక్టరు గాంధీగారు సభ్యులకు
వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో మహాత్ముడు

"మాలవాగారు వేరసాలలో కలెక్టరు తెలిసి."

అని మహాత్ముడు వేరసాలలో కలెక్టరు తెలిసి.

అలాగే వేరసాలలో ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో వేరసాలలో
మన మాలవాగారు మును వేరసాలలో వేరసాలలో. వాడు, అలాగే,
అలాగే వేరసాలలో, వాడుకీలకు, మునుకుండు, గాంధీగారు నేను
మరి కొందఱు మాలవాగారునై వేరసాలలో మాలవాగారు
అపుడు మాలవాగారునై వేరసాలలో వేరసాలలో (అలాగే),
సాక్షులగారు (మి. కలెక్టరు) సభ్యులకు (వేరసాలలో),
సాక్షులగారు (మి. కలెక్టరు) (వాడుకీలకు అలాగే) గాంధీ
ను మరి కొందఱునూడ వేరసాలలో వేరసాలలో. వారు వేరసాలలో
గీరించుట వేరసాలలో కలెక్టరునూడ మే వేరసాలలో సంతక
మును వేరసాలలో గాంధీగారు. మాత్రము అలాగే వారు
మరి అలాగే మహాత్ముడు మునుకుండు మాలవాగారు సంతకము
వేరసాలలో. వేరసాలలో సభ్యులకు గాంధీగారు మునుకుండు
సమాధానము జరుగ వేరసాలలో వారిని.

"నేను కలెక్టరునూడ గాంధీగారు మునుకుండు హామీ మునుకుండు
రాజకీయలో మాలవాగారు."

అని వేరసాలలో మహాత్ముడు 12 గంటలకు మాల
వాగారు వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో.
వాడుకీలకు వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో.
వాడు మాలవాగారు మునుకుండు వేరసాలలో వేరసాలలో.

"నేను రాజకీయలో మాలవాగారు వేరసాలలో వేరసాలలో
ప్రభుత్వమునై మునుకుండు. ప్రభుత్వమునై వేరసాలలో వేరసాలలో
సభ్యులకు వేరసాలలో వేరసాలలో. మునుకుండు కలెక్టరు
కలెక్టరును రాజకీయలో కలెక్టరు. తరువాత నేను వేరసాలలో
వేరసాలలో వేరసాలలో రాజకీయలో వేరసాలలో వేరసాలలో."

అని మాలవాగారు మాతో చెప్పిరి. అలాగే వారు వాటి
నుండి వేరసాలలో రాజకీయలో వేరసాలలో మునుకుండు. అలాగే
దేయియును వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో వేరసాలలో.
అని సాక్షులగారు కలెక్టరునూడ వ్రాసిరి. (అలాగే
లలాగే వేరసాలలో)

విదేశ వార్తలు

భారతదేశ వ్యవహారములు

పార్లమెంటులో ప్రశ్నలు

లండన్ జూలై 2:—ప్రస్తుతము కంటోన్మెంటు మేజిస్ట్రేటులు అంకాంక పంపులను మీద విశ్రాంతి కెందుటకు అగీ కరించుటకు, తగిన కారణములు లేదని ముఖ్యమంత్రి తెలిపిరి. ఎన్నటివారు చర్చించుచున్న చట్టము ఆమోదించ బడినచో ఈవిషయమునూర్చి మరయు కొంచెము ఆచింప వలసి యందునని వి. టర్నర్ ప్రశ్నలు కామన్సులలో కన్నెలు 500 చార్జ్ పేషెంటుగాడి బడలొనరిరి.

గ్రేటు బ్రిటనులో బ్రిటిష్ సైన్సు విధానమునకు సంబంధించిన పన్ను సగటును పన్ను అటులే చేసి ఇండియాలోనూది బ్రిటిష్ సైన్సు అధికారమును ఏర్పరచుటకు లెట్టివేలు 3000 హార్డు ధూరి గారు నూచించిరి. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పేలుకొనుచున్న ప్రశ్నలములకును పోకదాని సంబంధించి విచారణగా ఆమోదించుట నివ్వరి. ఆపు దానివలన వా రాలొచించెదరు.

మధ్యరాష్ట్రములకు నియమించిన జాడీషి కర్ మిషను నియమమునూర్చి భారతదేశ ప్రభుత్వాధికారులు ఆ గాడ్డీలులాభముల వారించిదియే జేయబడినది స్పష్టమైనదిని విచారణ ప్రభువు హామీనింగ్ గారికి తెలిపిరి.

మధ్యరాష్ట్రములలో క్రొత్త నియమములను జాడీషి యుగమునకును పక్కంకాలమునుండి పని చేయుచున్నట్లును ఎక్కువకేరమును బాండుముట్టివారందరిని క్షించి ఈయన కేల ఇచ్చిరిని సింపునగారడిగిరి.

మధ్యరాష్ట్రముల రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారు కొరచు రాష్ట్రములకు నియమించుకొనవచ్చునని విచారణ ప్రభువు గారిని.

సామ్రాజ్యవాదుల వార్తా ప్రచారము

విమతమై ఒక మాస్కోనీ కంపెనీవారికి మనావలి నీయాల మనియు లోపాయికారిక పని జేయవలయునాడ అంకాంక నిర్ణయమనియు ప్రస్తుతము వాయువాతా ప్రచారక కార్యాలయములు గ్రేటు బ్రిటనులోనే నెలకొల్పబడుట లై సె సునగూర్చి రాయబారములు జరుపుచున్నాను. ప్రస్తుతము మాస్కోనీ కంపెనీవారు యునైటెడ్ కింగ్డమ్ నాదా శతాబ్దాల వాయువాతా ప్రచారము లై సె సున దీనిని పోషిస్తామని ప్రకటించుచున్నారని తెలుపబడినది.

సారులొయ

పరిపాలనా సమస్య

బ్రిటిష్ వారి సూచనలు

జనీవా జూలై 4:—సారులొయను ప్రభుత్వము బహిష్కరముగ నిర్బంధించి రాబట్ట నిశ్చయ ప్రభువు గాను, మనోహర గారు అంగీకరించిరి.

సారులొయలో సంఘ పరిపాలక సంఘము వారు నానాకాండములవారికి లోబడియుండలేదని ప్రకాశప్రభుత్వమువారికి లోబడినూడ దని రాబట్ట నిశ్చయ ప్రభువు తెలిపినది. జాతీయమిత్రవారి పాప సంఘమువారివని విమర్శ పచరెను. రాష్ట్రాధికారుల ఆచరణలో సన్న శక్తి కల్పించుట కారణమునకు ఈ క్రితపులను అవులు లో లెట్టవలెను. దీనిని కాగ్రతిక పరిశీలించి కరల క్రొత్త ఉత్తరువును ప్రవేశ పెట్టవలెను. వెర్నియర్ను సుధి నిజముగ అయియున్నది తెలిపిరి. లేదో తెలిసికొనుటకై జాతీయమిత్ర సభవారు సారు లొయ సౌలభ్యమువారికి జనీవాకు కలుగజేసెను.

రాబట్ట నిశ్చయ ప్రభువు నూచించిన విషయము లన్నిటిని మరచివేసినందున కొన్ని సంకల్పములలో సారులొయను వారు కానములను జేయవచ్చుననియు మనోహర గారు తెలిపిరి.

సారులొయను వారి జాతీయమిత్రవారి యెదుట జనీవా లో కనబడలేదనియు లేనిదని అపోహములన్నిటిని కారణముగాను అనుమతిని పెట్టగని లేదని సని జాతీయమిత్రవారు ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

కెనియా సమస్య

దేశీయల లాభములను గాపాడుట

లండన్, జూలై 4:—ఆఫ్రికను సమస్యవారు 500 గల యుగోకాండక్, 500 హార్టిస్మిత్, ఏ. బి. స్టాటెట్, కెనియా గవర్నరు మున్నగు వారికి వి. టర్నర్ సగీ. బక్స్ట్ గారు జాతీయ భిక్ష భక్తి కు సునిహించిరి. దేశీయల లాభములను, శ్రేయములను లాభములను ఉభయాలకును అనుమతముగ మందలెను. ప్రతిభూలముగ నుండరాదు. దేశీయల లాభములను శ్రేయములను, భారతీయులయొక్క లాభములకుంట్ల తిమ్మవ. జూడ రాదు. సామాన్యమును అందరి లాభము సమిత్తము ఆభివృద్ధి చేయుట అధినివేశపు కార్యదర్శనము 50. అందులో ముఖ్యముగ దేశీయల లాభములను ఎక్కువగా కాపాడుట.

కెనియా సమస్యనుగూర్చి 500 రాబట్ట కొరిండక్ గారు చెప్పిరి. చెప్పిరిగాని శ్రేయములు, భారతీయ రాజకీయములకు తగిన లక్షణములతో బోయి లెచుపనిని సాగించుటకు ఆకర పడుచున్నానని కెనియాకు గావలసింది సామర్థ్యాలి ఒక్కటేగాని ఉత్సాహమును ప్రోత్సాహమును విశేషమునండి రాకలె నది. ఇంకా ముఖ్య ఫ్యాక్టరీలను, విల్లులను గావలసిన వస్తువులను కెనియా చేయవలె ననుచున్నారని.

సామ్రాజ్యవాదుల విషయము

లండన్, జూలై 4:—దేశీయ ప్రతికూల విల్లులను లో విద్యుత్తును సామ్రాజ్యములలో నేర్పించుచున్నాను. దానినిగూర్చి మంచి చర్చ జరిగింది. ఇది చాలజనులు గాంచిరి. ర దుభావ లోనే విద్యుత్తు శక్తిని విద్యుత్తులకు సాధారణముగ నుండవలసి తెలిపి పాడుచున్నాను. ఆ ప్రతికూల లో విద్యుత్తు శక్తిని విద్యుత్తు భారతీయ ప్రభువు తెలిపిరి.

పంజాబులో మూడుభావము వాడుకల నుండటమే అది లాభకరముగ లేదని ప్రతిపాది తెలిపిరి. సామ్రాజ్యములో సన్న అన్ని భావముల స్థానమును ఆంగ్ల భావ ఆక్రమించు కొని తక్కిన భావము ప్రోత్సహించు అని రానుగా రిరి.

ఆంగ్ల భావము కావలసినవా రందరుకును వారికంత వరకు గావలెనో అంకాంక వరకు ఎంతవరకు సామ్రాజ్య అంతరమును విద్యుత్తుకి మార్చుభావముడే విద్యుత్తు బోధించవలెనని కేలుగారు స్పష్టపరిచిరి.

అబ్దుల్ హక్ షాహ్ ప్రకటించి పార్లమెంటు ప్రజలకు ఆగ్రహమును కలుగజేసిరి. లేఖ బ్రిటిష్ అధికారుల ప్రతిపక్ష ప్రకటించబడితదని కెనామిస్టర్ గజటు ప్రతికూల ప్రభువును.

యూరపురలో బడిదొడుగు నుండటమే ఆ స్థల పరామల యభిప్రాయమును ఇంతకాంతముగా తెలిపిరి. కలెని ప్రజలు గోరుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఇటీవల చీవాడకరత్రి మండలముల అంటుకొన్న విషయములో ఒక సభ్యులను ఆరేని స్నేహితులను బట్టుకొని రిని తెలియుచున్నది.

మిషన్ ఆఫ్ హోమోనూ భారతదేశములో చాలమంది పని చేసిరిని లండనులో యూక్ల లెర్నియపుగారు కొని యాడిరి.

భూములను విక్రయించివున్నాను, కవులకు ఇచ్చినపుడును వాటిని విజృంభించుచున్నాను ననియులేదని కామన్సు సభవారు తీర్మానించిరి.

మ్యూన్సిపల్ బాంబులను క్రయించినందుకు ఆ ప్రజలనుకై లెర్నియపు 2000000000 మార్కులను జరిమానాను విధించిరి.

నోటీసు

చెన్నపురిలో కారాణము మొదటి పీఠిలో నూ నాతా లూకు 888 సంబంధ యింటి యందును వైఖరవాద్యుల పీఠిలోను నాతా లూకు 1/12 యింటిలోను నాతా లూకు యి 888 పీఠి చరాధులలోను నూడ కే. జి. వెంకటాచలయ్యగారికి విభజన హక్కునులేదని యియములముగా తెలిపబరచడమైనది.

పి. మినాక్షమ్మ,
88, కారాణము మొదటి పీఠి.

స్వామస్థాన వార్తలు.

ఎగ్జురు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు

లంచము కేసు

మొరను స్వస్థ ఆఫీసులో నూకరించుటకు నున్న జి.టి. ఆఫీసుగారికి రతానబాగానోడునాని కట్టుబట్టిన రుక్మిణి లీలారంగారు అంగమనానాకీ విధిని కర్తవ్యము నిర్వహణ సామెలుగా ద్వారా లంచము పంపిస్తు కేసు ఇదివరకే ఎగ్జురు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ కోర్టులో (ఎల్. ఏ కామి యేడు గారు) కేసు మోపు ది యిండ్లెను. మదరాసు రేవులో కరెడి కట్టుబట్టిన నంకము కింగ్మెటకు లీలారంగారు ఆఫీసుగారికి ఇచ్చుట సామెలు ద్వారా య 8000 లను పంపిస్తు. ఆకేసు విచారణకు వచ్చెను. నిందితుల కేసును కేక్స్ యిదా కొరిగా, చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కేసును ఈ నెల 28 వ తేదీకి వాయిదా వేసెను. క. ఎల్. ఎల్. రాజు లీలారంగారికి, ఎన్. దొరస్వామి అయ్యగారు సామెలుగా పంపియును కేక్స్ నుండిరి.

ఆల్బాను పేటలో పోకిరిలనము

రెండు పార్టీలవారి తేవాపేట ఈ పోకిరిలన ప్రేమ ను సజ్ ఇక్ స్పెక్టరు దేశికాచారి అరెస్టుచేసి, ఆల్బాను పేట ప్రాంతములో తిప్పులాడుకొని పోకిరిలన చేసి ప్రభాకాంతి భంగము గలగజేయు నుండిను కేరములో సి. పి. సి 17 వ కేక్ నుకొరెడ మూడుమాసముల కొంటిని క పాడుటకై పూచీ 1 రై నీతులనిడిగా ఎగ్జురు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టునందు ఈయనయము కొరెను.

మొకటికేసులో వేల, ఏకాంబం అనువాద్యుల ఛార్జి చేయబడిరి రెండోకేసులో వరకురావను అను వాటినుమరి 9 మందియు ఛార్జి చేయబడిరి. రెండుపక్షములవారను బంధువులు. పి. యింటిని విభాగము చేసికొను సంకల్పము, కొన్ని మాసముల కిందకునే విలపాములు ప్రారంభ మయ్యెను. అప్పటి నుండి వారిలో వారు అప్పడప్పుడు రక్షువువునామ, తిట్లు కొనుచు, కరెలో తిన్నుకొనుచుండిరి. ఈ మధ్యములలో ఎకకు విదవరకే చిన్న కేసులో కిట్ట పొంది యుండినారు. ఈమధ్య కేసు చెరుకుడవోట అమాంతముగ పెరిగిందేమట బడిన. ఆరేని చిన్న యిట్లు, ముమిడిచెట్టును తగు పెట్టుబడిన. కలపాను తీరిక పరిణమించినందున, పోకిరిలన రియల్ యిండ్ల సెక్యూరిటీ కేక్ నుకొరెడ ఛార్జి పేటు పెట్టి.

అన్యస్ట్రీలో సంభోగపు నేరము

ఎల్. కాచ్. కింగు అను వారికి సిలోను ప్లాటరు డి. సిల్వాభాగ్య యుగ దొరతీ మార్గము కాగధును దీని ల్యాట్ ఆఫీసులో సంభోగ మొక్కరింకలకు కేరము మోప. డి. యిండిన. ఆకేసు కరెల నేడు ఎగ్జురు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టునందు విచారణకు తీసికొనబడిన. కింగుపక్షమున స్వామిదాసి నుండి పి. ఎల్. ఎల్. రాజుగారు డాక్టరు గిబ్బునగారి సమాధానముడగిరి. గిబ్బునగారు మద్దా యిపక్షమున సాక్షి. అయిన ఎఫ్. కర్. సి. ఎఫ్. (ఎడిస్కో) ఎల్. ఆర్. సి. పి. (లండను) డి. పి. హెచ్. డి. టి. ఎం. (కే. బి. డి) ఆగిన 1896 వ సంవత్సరమునందు మదరాసునందు వైద్యశాలిని ఆశ్రయించు చుండెను. మార్గ రెటు డురా తికి జ్వరము కచ్చివును ఆమెకు డాక్టరు గిబ్బున గారు. ఒకమాసముగోజును బోధముల నిచ్చియుండిరి కేసు సందర్భమున ఆమెను పరీక్షించెను. ఆమెకు ఆశ్రయము చేయకముందు స భోగ మొక్కరి మిక్కిలి దుస్సాధ్యమని అయిన చెప్పెను. స్త్రీ బాధుక, మృతిసానినము పీనియందు మద గును విశ్వవిద్యాలయమునందు ఆనేక సంవత్సరములు ఎం. డి. పరీక్షకు డాక్టరు గిబ్బున పరీక్షకుడుగ నుండెను.

డిసిల్వాలకుముక స్వామిదాసిగ కచ్చి న అప్పనగారు డాక్టరు గిబ్బునను కానుకీకై చేసెను. ఆమెకు వివాహము జరిగిన 6 సంవత్సరములకు మర్యాదమున అశరేషము బొంబ యియంగు జరిగియుండెను. వరల ఈమధ్య జబ్బుకచ్చి యిండి యుండినప్పుడు సాక్షిలచెను. కాని ఆమె కానందకృష్ణుల ఎట్టి మందును నిర్ణయించలేదు. సంభోగమును గూర్చి అప్పనగారు కచ్చింకగా సంపూర్ణ సంభోగము జరిగియుండుట మిక్కిలి అసంభవమని డాక్టరు గిబ్బునగారు చెప్పిరి.

ఇదిరకే డులను విచారణ జరుగక పూర్వమే స్వామిదాసి వాయిదానాకొంగా రాగల 7 వ తేదీ వాటికి చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు వాయిదా వేసిరి.

స్టార్ సెటికి బహుమానము

వై. సాయగారు స్టార్ సెటి న్యాయముగా కేసరిహింసా కరకము నొనరు నామైద్య న్యాయముల ప్రకరించిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

కోవూరు

(ఒకవిలేఖరినుండి)

కాంగ్రెసు ప్రచారము

ఈనెల 1-న లేదని మాత్రావా సంఘముయొక్క సాధారణసంఘసభ జరిగినది. ఈ జిల్లా నాయకులగు దండు నారాయణ రాజుగారును ఎట్టమిల్లి మంగయ్యగారును కూడ విచ్చేసిరి. నాగపురమున సత్యాగ్రహ మొనర్చుట లేని శ్రీయుత రెవెన్యూడ కుండేశ్వర శర్మగారిస్థానమున కేమూరి రామకృష్ణ రావుగారు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. ఖద్దరు పరిశ్రమకు సంబంధించిన పనులు జూరుకుట్ట శ్రీయుత ఆ. రామలింగము శివుడు శివరావుగా ర్హ్యులుపంపిరి.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

జూలై 8:- మాయూర నుండు జిల్లాబోర్డు సీరస్టావారు ఎవరు శ్రీరామలాలబాయడగారిని జిల్లాపతి మార్చిరి. ఇదచివ 18 సం॥ నుండియు చాలిగా మారుచున్నది. కాని నేటికి వారికి యీ మాత్రపు యెందుకన గలిగినదో తెలియకున్నది.

వారిని పిట్టిలూపుటకు ఈ యూరనుండు జిల్లామేయర్ ద్రమాటిక్ సంఘసభ్యులు 30 వేది సాయంకాలము ఫిబ్రవరి 2 వేది వానందు సభ జరిపిరి. నాటి సాయంకాలపు చర్యలంతయు మిక్కిలి జయప్రదముగ కొనసాగినది.

పురప్రముఖులు ఆ నేకమంది సభనలంకరించిరి. లా నుర్లు కక్కిళ్లు మరియికిర వుద్యోగములుగా డ్ వచ్చిరి. వచ్చినవారిలో ప్రముఖులు కర్మమన దొరగారు, వాకి సతీమణి, ఎతిరాజులు నాయకులుగా, పత్రి శ్రీనవాసరావుగారు.

సాయంత్రము 5-30 గంటలకు అల్పాహారపు వింత జరిగెను. పిమ్మట కార్యక్రమము మొదలు పెట్టబడెను. శ్రీరామలాలనాయకుగారిని గురించి పద్యములు చదువుడెను. పిమ్మట పాదుకాపట్టాభిషేకమునండి కొన్ని సీతులు ప్రవర్ణించిరి.

పత్రి శ్రీనవాసరావుగారు నాయకుగారిని గురించి ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి వారి నిరంతర కృషివలనను, సత్యమువలనను ఇప్పుడు వారున్న పున్నగిస్థానమునకు వచ్చి రని నుడిపిరి.

పిమ్మట మిక్కిలి వెంటకముబ్బయ్యగారు మాట్లాడిరి రాత్రి 10 గంటలకు సభ ముగిసినది.

నెల్లూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

పురపాలకసంఘము

జూలై 8:- మా పురపాలకసంఘము గత నెల 29 లేద సాయంకాలము 6 గంటలకు సభాభివేషమున సమావేశమయ్యెను. కార్యక్రమము మొదలుగా నుండినప్పటికిని ఆధ్యక్షులైన జనాబ్ యావ్యూరీ సాహెబుగారు కడు చతురతతో సంతృప్తముగ నెరవేర్చిరి. ప్రభుత్వమున కృత్రిమమును వచ్చినదర భావము విచారింపబడెను. ఈవిచారణలో సంఘమునా రొక సిద్ధాంతమును ఏర్పఱచుకొని, దానింబట్టి కార్యమును కొనసాగించిరి. సంఘముచారికి పంపబడిన ప్రతి అపీలు దరఖాస్తును ఆయా వార్డు సభ్యునికి పంపి ఆ సభ్యుడు విచారించి తేవినమేరకు తీర్మానించుచుండిరి. దరఖాస్తులు వచ్చినవిధమున వానిపై వార్డు సభ్యులు చేసి పంపిన తీర్మానములను బట్టిచూడ, కృత్రిమము నేయువారు ఏలాటి ఆలోచనలేక అధికముగ చేసిరిని స్పష్టమగుచుండెను. గత 6 మాసములలో వసూలుచేసిన వస్తువు మించిన రెట్టతయ్యి, వార్డుకాన్సిలరు గతపర్యాయము వసూలుచేసిన వస్తువులకు తక్కువ వసూలుచేయడమని శిఫారసు చేయుటయు సమకూడెను. ఈ విధముగా కృత్రిమము దరఖాస్తులు తీర్మానింపడినవి. అపీలు దరఖాస్తులను పెట్టకొనిన యెయిసామిగాని యేకారణముగలవైన వాడను కాకపోయినయెడల వాడుకాన్సిలరు అభిప్రాయము, శిఫారసు గమనింపకనే మునిసి

పాలిటీవారు విధించిన ఆక్రమ అదనపు పన్నును భావించుచేయుచుండెను. ఇది మిశుల ఆక్రమకరణమైన సిద్ధాంతము.

తర్వాత రంగనాయకులపేటలోని రాతిపాతకాలము మత్తాలపాతకాలమునకు మార్పవలసినదిగా శ్రీ సింగరాచార్యుల వారు ప్రాసిన బాబు విషయమై చర్చ జరిగి, సదరు మార్పున కంగీకరించిరి. వారే మునిసిపల్ పాతకాలాపాధ్యాయుల యొక యోగార్థమై యొకపు ప్రభుత్వాంధాగారమును నిర్మింపవలయునని యుపపాదించిరి. అందుపై కొంతచర్చ జరిగి ప్రస్తుత మట్టిది ఆన సరములేదని అభిప్రాయపడిరి.

ఆయుర్యేద బోషధకాలమై జిల్లాబోర్డువారిని కొంత వైకమియ్యవలసినదిగా మునిసిపాలిటీవారు కోరెయ్యండి అది కాక పోయినప్పుడు మునిసిపాలిటీవారు ట్రోలోగేట్ల కరుమానమును జిల్లాబోర్డువారి కిచ్చువైకము సుపైట్టుకొనుటలుగా అంగీకరింపవలయునని కోరియ్యండ జిల్లాబోర్డువారు రంగీకరింపక చేసినతీర్మానము చర్చకువచ్చెను. ఇది ప్రాతకథ జిల్లాబోర్డువారు కాని, మునిసిపాలిటీవారు కాని యిట్టి విషయములలో విచారణాధికారమును కోరినోనోకరు పోరాడి యిట్టి వ్యవహరములు చిత్తము. ఆయుర్యేద వైద్యకాలవిషయమై జిల్లాబోర్డువారు సూచించిన ప్రకారము విచారణసంఘం వెంబ్రాపు నొప్పొనుటయుం దెట్టి సకారణమైన ఆక్షేపణ కలదో తెలియకున్నది. జనక్షేపమునకై యాక్షేపమునకు వైద్యకాలయందు వీరు అధికారము తమకే యుండవలయునని పట్టుపట్టుటే కాని అట్లుండెనంతమాత్రముననే జిల్లాబోర్డువారు వ్యతిరేకమున దోషభాగము భరింప నిచ్చుకొనకుండుటయు కాని హాస్యాస్పదములుగా నున్నది. ఈతీర్మానముపై చర్చ అనంతములేకనే జిల్లా బోర్డు వారి జవాబును ప్రభుత్వమువారికి తెలిపి చర్య పుచ్చుకొనవలసినదిగా సంఘమువారు తీర్మానించిరి. సర్కారువారియొద్దనుండి యే విషయము తెలుపబడును, జిల్లాబోర్డువారికి వైకము ఇల్లించుట నిలుపునలలో నుంచవలయునని కూడ నిశ్చయింపబడెను.

పుస్తకభాండాగారమునకు సర్కారువారియొద్ద సహాయము కలుగునని తెలిసి ఆలస్యముగా చేమలయ్య మెమోరియల్ హోల్ వారు పెట్టినదరఖాస్తుపై రు 200 లకు శిఫారుసుచేయడమైనది.

మునిసిపల్ సభ్యులు కాకప్పగారు కోరినప్రకారం రంగనాయకులపేట బ్రాంచి కోర్టులో నొక కొరాయి యుండవలసినదిగా తీర్మానించిరి.

అంత కొన్నియిండ్లు భారీస్థలములు వస్త్రాలు మునిసిపల్ వారు తీసికొనిన విషయము చర్చించబడెను. తర్వాత మునిసిపల్ వోటర్ల బాబితాను సాఫ్ట్ ప్రాయుటకు ఏర్పడిన యిరువురు గుమస్తాలకు చేసినను కాక్కుక్ చేయవలసినదిగా ఛేర్ మెన్ గారు ప్రాసిన విషయమును చర్చకువచ్చెను. శ్రీయుత మాచవోలు చల్లయ్యగారు వోటర్లబాబితాను చట్టరకారమున లేదనియు అట్టివానిని (వాసినందులకు మునిసిపాలిటీవారు ఖర్చుపెట్టెయెవల గర్భాస్తి కచ్చుట్లు కట్టించు ననియు ఆక్షేపించిరి. ఛేర్ మెన్ గారు ఈ విషయమై యిట్టివానకాళము

లేదనియు తనకు అట్టక్రింద గలిగిన యధికారమును చలాయించుచు గుమస్తాలను కొద్దినములు ఏర్పాటుచేసిన విషయము అట్టవనుసరించి కాన్సిలువారి నోటిను లేదనియుండగా వోటర్ల బాబితాను గుఱించి చర్చించుట యనవసరమనియు నుడిపిరి. శ్రీసింగరాచార్యులవారు వోటర్లబాబితాను సర్టిఫై చేయునట్టి లేనిదే (వాతాకూడదను నియమము ఉన్నదా యను కలకలమును ఛేర్ మెన్ వారితో హెచ్చరించిరి. ఛేర్ మెన్ గారు విషయ మున్నడు చర్చనీయాంశము కాదనిరి. జనాబ్ ఆల్బుర్ రహీమాక్ సాహెబుగారు మునిసిపల్ అట్టక్రింద మనుష్యులను ఏర్పాటుచేసినందులకు మద్రాసు ప్రభుత్వమునా కేలాటిఆక్షేపణ చేయవలసి. మల్లయ్యపంతులుగారు తీర్మానమును వ్యతిరేకముగా నుండుట స్పష్టపఱచుచు ఆవిషయముపై శిఖార్ల దాఖలా (నాయకులసినదని కోరిరి. ఛేర్ మెన్ గారు అట్టక్రింద తనకుగల అధికారమును చూపుచు మల్లయ్యగారు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును తెక్కింపగోరుచున్నారనియు ఛేర్ మెన్ తు అధికారము గలదనియు, అట్టిది అనవసరమేదనియు తీర్మానించి హెచ్చరించెనది.

అంతకుపూర్వము మునిసిపల్ కార్యదర్శిగా నుండిన శ్రీయుత శేల్కనాథాచారిగారు తమకొసంగవలసిన 150/లను కోరుచు పంపినదరఖాస్తుపై చర్చజరిగెను. వారు పనిచేసిన దివములలో యనవసరమైన ఖర్చుచేసియుండెట్లు ఆడిటురు (వాసి నవో నా మెన్ ట్రమును పిట్టిగారు భరించుటకు వారివలన ప్రమాదముచేసిరి య 150- వారి కిచ్చుట్లు తీర్మానించిరి.

వజ్రముక విచిత్రము :- 1920 వ సం॥లో వీరు పనిచేసిన కాలములో ఏనుషయమునో వీరికి పూర్తి సెలవును మాన్కుండెనట్లును అది బలవి సెలవులలోనుండిన రెండు మాసములకు సకముజీతము తీసికొనెనట్లును ఆకొడవకైకము ప్రస్తుతము కాన్సిలువారి నియోగించినదిగా కోరిరి. అది యిచ్చుకట్టగోకరింపబడెను. సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగిసెను.

కావలెను

లోకలోపండు ఇన్ స్పెక్టరు పదవికి దరఖాస్తులు పంపదలచినవారు 1922 సంవత్సరం జూలై నెల 31 వ తారీఖులోగా ఈ దిశవలెలుకబడిన అఫీసుకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను. నెల 1 కి జీతము రూ 40 + రూ 15 ప్రయాణపుటలై చొప్పున యివ్వబడును.

దరఖాస్తువారులు ఈపర్యాయము లిమ్మట, మున్నగు పనులు చేయవలసి యుండును. (1) వరుస (2) దురము, కాఖ (3) సాధారణముగా నున్న యోగ్యత, ఉద్యోగ సంబంధమైన విషయములు (4) ఇదివరకున్న అనుభవము మొదలగు వివరములతో దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. 6 నెలలవరకు మూతమే ఈపదవి యుండును.

బందరుకాలాకా బోర్డు అఫీసు, నుచిరట్టణ, } వి. నరసింహము, }
28-6-1922 } పెన్సిలెంటు.

EVERYTHING for Aerated Water Manufacturers.

ఏ రి యే పె డ్ వా ట రు ను

తయారు చేయునట్టి వారికి అవసరమైన వస్తువు లన్నిటికిని

ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

Write to: Agent, Messrs. Barnett & Foster, VIZAGAPATAM

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వాంఛలన్నిటికిని వాడతగినది. 250-3000 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4 0 (505) మీ కస్తూరిమాత్రలను మలబద్ధము, జ్వరము, జలుబు మొదలగు వ్యాధులకు వాడిరిని అనూఘమైన శుభము కలిగినది. ఈ వ్యాధులకు కస్తూరి మాత్రలకంటె మించినదేదియు లేదు. ఎమ్. వి. అప్పారావు, అసిస్టెంటు సూపరిన్ టెన్ డెంటు వాయల్ పాసు, చిత్రాపురజిల్లా

(506) నేను మీదగ్గనుండి తెప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు మిక్కిలి కృత్రిమముగా పరిచేసిరి. జ్వరము, దగ్గు పడినను వీటిని కష్టక కరుణ్యము. దియజేసి మరల 12 బుడ్లకు పంపకొరదము. ఎమ్. రామరావురాయకొ హెడ్క్వార్టరు నకి ఎలి మెంటరిస్కూలు, కారికాల్.

వృష్టిరాజరనాయనము:- అన్ని విధవ్యాధులకు లిగినబలహీనముర క్షణిక, అరుచి, కడుపుబొండు, మూత్రవాళము లందు మంట, మూత్రము సరిగా పోకుండుట, అస్యుష్ణము మొదలగు వాటిని తప్పక కుదిర్చి, నుంచితక్రమము, కాంతి, బలము నిచ్చును. రు. 2 లు బోషధములు కొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం బ్రాంచి, నెం 331, తంబుకెట్టిపేటి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి. పీలు పంపబడవు. 594

(5) పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువైద్యకాల, మైసూరు.

అమ్మలాంబనము దీపో. మదరాసు బొంబాయి